

ΤΟ ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἠσχολήθη περὶ τὸ θέμα «Τὸ Αὐτόνομον καὶ ὁ τρόπος ἀνακηρύξεως αὐτοῦ». Οὕτω, συνεζήτησε τὰ ὑπὸ τῆς Ε΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (Σαμπεζύ, 10-17 Ὀκτώβριος 2015) παραπεμφθέντα αὐτῇ σχετικά κείμενα, ἐγκρίνασα αὐτά μετὰ τινων μικρῶν τροπολογιῶν, ὡς ἀκολούθως.

Τὰ ἀπασχολήσαντα τὴν Σύνοδον θέματα τοῦ κειμένου ἀνεφέρονται: α) εἰς τὴν ἔννοιαν, τὸ περιεχόμενον καὶ τὰ ποικίλα σχήματα τοῦ θεσμοῦ τοῦ Αὐτονόμου, β) εἰς τὰς προϋποθέσεις τοπικῆς τινος Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐπιζητήσασαν τὴν Αὐτονομίαν αὐτῆς ἐκ τῆς εἰς ἣν ὑπάγεται Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, γ) εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας νὰ κινήσῃ καὶ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν διαδικασίαν ἀποδόσεως τῆς Αὐτονομίας εἰς τμήμα τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς, Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν μὴ ἰδρυομένων εἰς τὸν γεωγραφικὸν χῶρον τῆς Ὁρθοδόξου Διασποράς, καὶ δ) εἰς τὰς συνεπειὰς τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῆς πράξεως διὰ τὰς σχέσεις τῆς ἀνακηρυχθείσης Αὐτονόμου Ἐκκλησίας τὸσον πρὸς τὴν εἰς ἣν ἀναφέρεται Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ πρὸς τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

1. Ὁ θεσμὸς τοῦ Αὐτονόμου ἐκφράζει κατὰ κανονικὸν τρόπον τὸ καθεστῶς τῆς σχετικῆς ἢ μερικῆς ἀνεξαρτησίας ἐνὸς συγκεκριμένου ἐκκλησιαστικοῦ τμήματος ἐκ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν κανονικῶς ἀναφέρεται.
 1. α. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν διεμορφώθησαν βαθμίδες ἐξαρτήσεως, ἀφορώσαι εἰς τὰς σχέσεις τῆς Αὐτονόμου πρὸς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν αὕτη ἀναφέρεται.
 2. β. Ἡ ἐκλογή τοῦ Πρώτου τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐγκρίνεται ἢ διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, τὸν Προκαθημένον τῆς ὁποίας οὕτως μνημονεύει καὶ εἰς τὸν ὁποῖον κανονικῶς ἀναφέρεται.
 3. γ. Εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Αὐτονόμου ὑφίστανται διάφορα σχήματα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζονται ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐξαρτήσεως τῆς Αὐτονόμου ἀπὸ τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν.
 4. δ. Εἰς σχήματά τινα ὁ βαθμὸς ἐξαρτήσεως τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐκφράζεται καὶ διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Πρώτου αὐτῆς εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.
2. Ἡ κίνησις καὶ ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Αὐτονόμου εἰς τμήμα τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀνήκει εἰς τὴν κανονικὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἢ ἀνακηρυσσομένη Αὐτόνομος Ἐκκλησία. Οὕτως:

1. α. Ἡ ζητοῦσα τὴν Αὐτονομίαν αὐτῆς τοπικὴ Ἐκκλησία, ἐὰν διαθέτῃ τὰς ἀναγκαίας ἐκκλησιαστικὰς, κανονικὰς καὶ ποιμαντικὰς προϋποθέσεις, ὑποβάλλει τὸ σχετικὸν αἶτημα εἰς τὴν πρὸς ἣν ἔχει τὴν ἀναφορὰν αὐτῆς Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ἐξηγοῦσα καὶ τοὺς σοβαροὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ὑπαγορεύουν τὴν ὑποβολὴν τοῦ αἰτήματος αὐτῆς.
 2. β. Ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία, δεχομένη τὸ αἶτημα αὐτῆς, ἀξιολογεῖ ἐν Συνόδῳ τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς λόγους τῆς ὑποβολῆς τοῦ αἰτήματος καὶ ἀποφασίζει διὰ τὴν ἀπόδοσιν ἢ μὴ τοῦ Αὐτονόμου. Εἰς περίπτωσιν θετικῆς ἀποφάσεως ἐκδίδει τὸν σχετικὸν Τόμον, ὁ ὁποῖος καθορίζει τὰ γεωγραφικὰ ὄρια καὶ τὰς σχέσεις τῆς Αὐτονόμου πρὸς τὴν εἰς ἣν ἀναφέρεται Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, συμφώνως πρὸς τὰ καθιερωμένα κριτήρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως.
 3. γ. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀνακοινοῖ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας.
 4. δ. Ἡ Αὐτόνομος Ἐκκλησία ἐκφράζεται διὰ τῆς ἐξ ἧς ἔλαβε τὴν αὐτονομίαν αὐτῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας εἰς τὰς διορθοδόξους, διαχριστιανικὰς καὶ διαθρησκειακὰς σχέσεις αὐτῆς.
 5. ε. Ἐκάστη Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία δύναται νὰ παραχωρῇ αὐτόνομον καθεστῶς μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς κανονικῆς γεωγραφικῆς περιφερείας αὐτῆς. Εἰς τὸν χῶρον τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς δὲν ἰδρύνονται Αὐτόνομοι Ἐκκλησίαι, εἰ μὴ μόνον μετὰ πανορθόδοξον συναίνεσιν, ἐξασφαλιζομένην ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα.
 6. ζ. Εἰς περιπτώσεις ἀπονομῆς αὐτονόμου καθεστώτος εἰς τὴν ἰδίαν γεωγραφικὴν ἐκκλησιαστικὴν περιοχὴν ὑπὸ δύο Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καί, ὡς ἐκ τούτου, ἐγειρομένης ἀμφισβητήσεως ἐκατέρου Αὐτονόμου, αἱ ἐμπλεκόμενα πλευραὶ ἀναφέρονται, ὁμοῦ ἢ κεχωρισμένως, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἵνα οὗτος ἐξεύρῃ τὴν κανονικὴν λύσιν ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα.
3. Αἱ ἐκ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτονόμου προκύπτουσαι διὰ τὴν Αὐτόνομον Ἐκκλησίαν καὶ τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν συνέπειαι εἶναι αἱ κάτωθι:
1. α. Ὁ Πρῶτος τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας μνημονεύει μόνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Προκαθημένου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.
 2. β. Τὸ ὄνομα τοῦ Πρώτου τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰ Δίπτυχα.
 3. γ. Ἡ Αὐτόνομος Ἐκκλησία παραλαμβάνει τὸ Ἅγιον Μύρον ἐκ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

4. δ. Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐκλέγονται, καθίστανται καὶ κρίνονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου αὐτῆς. Εἰς περίπτωσιν βεβαίας πρὸς τοῦτο ἀδυναμίας τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας, ἐπικουρεῖται αὕτη ὑπὸ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας εἰς ἣν ἀναφέρεται.

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος, Πρόεδρος

† ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος

† ὁ Ἱεροσολύμων Θεόφιλος

† ὁ Σερβίας Εἰρηναῖος

† ὁ Ρουμανίας Δανιήλ

† ὁ Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου Χρυσόστομος

† ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερώνυμος

† ὁ Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας Σάββας

† ὁ Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας Ἀναστάσιος

† ὁ Πρέσοβ καὶ πάσης Τσεχίας καὶ Σλοβακίας Ραστισλάβ

Ἀντιπροσωπεία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

† ὁ Καρελίας καὶ πάσης Φιλλανδίας Λέων

† ὁ Ταλλίνης καὶ πάσης Ἑσθονίας Στέφανος

† ὁ Γέρων Περγάμου Ἰωάννης

† ὁ Γέρων Ἀμερικῆς Δημήτριος

† ὁ Γερμανίας Αὐγουστῖνος

† ὁ Κρήτης Εἰρηναῖος

† ὁ Ντένβερ Ἡσαΐας

† ὁ Ἀτλάντας Ἀλέξιος

† ὁ Πριγκηποννήσων Ἰάκωβος

† ὁ Προικοννήσου Ἰωσήφ

† ὁ Φιλαδελφείας Μελίτων

† ὁ Γαλλίας Ἐμμανουήλ

† ὁ Δαρδανελλίων Νικήτας

† ὁ Ντητρόιτ Νικόλαος

- † ὁ Ἁγίου Φραγκίσκου Γεράσιμος
- † ὁ Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιος
- † ὁ Κορέας Ἀμβρόσιος
- † ὁ Σηλυβρίας Μάξιμος
- † ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἀμφιλόχιος
- † ὁ Διοκλείας Κάλλιστος
- † ὁ Ἱεραπόλεως Ἀντώνιος, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Οὐκρανῶν Ὁρθοδόξων ἐν ΗΠΑ
- † ὁ Τελμησοῦ Ἰώβ
- † ὁ Χαριουπόλεως Ἰωάννης, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας τῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ Ὁρθοδόξων Παροικιῶν Ρωσικῆς Παραδόσεως
- † ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Καρπαθορρώσων Ὁρθοδόξων ἐν ΗΠΑ

Ἀντιπροσωπία Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

- † ὁ Γέρων Λεοντοπόλεως Γαβριήλ
- † ὁ Ναϊρόμπι Μακάριος
- † ὁ Καμπάλας Ἰωνᾶς
- † ὁ Ζιμπάμπουε καὶ Ἀγκόλας Σεραφεῖμ
- † ὁ Νιγηρίας Ἀλέξανδρος
- † ὁ Τριπόλεως Θεοφύλακτος
- † ὁ Καλῆς Ἐλπίδος Σέργιος
- † ὁ Κυρήνης Ἀθανάσιος
- † ὁ Καρθαγένης Ἀλέξιος
- † ὁ Μουάνζας Ἱερόνυμος
- † ὁ Γουϊνέας Γεώργιος
- † ὁ Ἑρμουπόλεως Νικόλαος
- † ὁ Εἰρηνουπόλεως Δημήτριος
- † ὁ Ἰωαννουπόλεως καὶ Πρετορίας Δαμασκηνός
- † ὁ Ἄκκρας Νάρκισσος
- † ὁ Πτολεμαῖδος Ἐμμανουήλ

- † ὁ Καμερούν Γρηγόριος
- † ὁ Μέμφιδος Νικόδημος
- † ὁ Κατάγκας Μελέτιος
- † ὁ Μπραζαβίλ καὶ Γκαμπόν Παντελεήμων
- † ὁ Μπουρούντι καὶ Ρουάντας Ἰννοκέντιος
- † ὁ Μοζαμβίκης Χρυσόστομος
- † ὁ Νιέρι καὶ Ὅρους Κένυας Νεόφυτος

Ἀντιπροσωπεία Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων

- † ὁ Φιλαδελφείας Βενέδικτος
- † ὁ Κωνσταντίνης Ἀρίσταρχος
- † ὁ Ἰορδάνου Θεοφύλακτος
- † ὁ Ἀνθηδώνος Νεκτάριος
- † ὁ Πέλλης Φιλούμενος

Ἀντιπροσωπεία Ἐκκλησίας Σερβίας

- † ὁ Ἀχρίδος καὶ Σκοπίων Ἰωάννης
- † ὁ Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας Ἀμφιλόχιος
- † ὁ Ζάγκρεμπ καὶ Λιουμπλιάνας Πορφύριος
- † ὁ Σιρμίου Βασίλειος
- † ὁ Βουδιμίου Λουκιανός
- † ὁ Νέας Γκρατσάνιτσας Λογγίνος
- † ὁ Μπάτσκας Εἰρηναῖος
- † ὁ Σβορνικίου καὶ Τούζλας Χρυσόστομος
- † ὁ Ζίτσης Ἰουστίνος
- † ὁ Βρανίων Παχώμιος
- † ὁ Σουμαδίας Ἰωάννης
- † ὁ Μπρανιτσέβου Ἰγνάτιος
- † ὁ Δαλματίας Φώτιος
- † ὁ Μπίχατς καὶ Πέτροβατς Ἀθανάσιος

- † ὁ Νίκσιτς καὶ Βουδίμλιε Ἰωαννίκιος
- † ὁ Ζαχουμίου καὶ Ἐρζεγοβίνης Γρηγόριος
- † ὁ Βαλιέβου Μιλούτιν
- † ὁ ἐν Δυτικῇ Ἀμερικῇ Μάξιμος
- † ὁ ἐν Αὐστραλία καὶ Νέα Ζηλανδία Εἰρηναῖος
- † ὁ Κρούσεβατς Δαυῖδ
- † ὁ Σλαυονίας Ἰωάννης
- † ὁ ἐν Αὐστρία καὶ Ἑλβετία Ἀνδρέας
- † ὁ Φραγκφούρτης καὶ ἐν Γερμανία Σέργιος
- † ὁ Τιμοκίου Ἰλαρίων

Ἀντιπροσωπία Ἐκκλησίας Ρουμανίας

- † ὁ Ἰασίου καὶ Μολδαβίας καὶ Μπουκοβίνης Θεοφάνης
- † ὁ Σιμπίου καὶ Τρανσυλβανίας Λαυρέντιος
- † ὁ Βάντ, Φελεάκ καὶ Κλούζ καὶ Κλούζ, Ἄλμπα, Κρισάνας καὶ Μαραμοῦρες Ἀνδρέας
- † ὁ Κραϊόβας καὶ Ὀλτενίας Εἰρηναῖος
- † ὁ Τιμισοάρας καὶ Βανάτου Ἰωάννης
- † ὁ ἐν Δυτικῇ καὶ Νοτίῳ Εὐρώπῃ Ἰωσήφ
- † ὁ ἐν Γερμανία καὶ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ Σεραφεῖμ
- † ὁ Τιργοβιστίου Νήφων
- † ὁ Ἄλμπα Ἰούλια Εἰρηναῖος
- † ὁ Ρώμαν καὶ Μπακάου Ἰωακείμ
- † ὁ Κάτω Δουνάβεως Κασσιανός
- † ὁ Ἀράντ Τιμόθεος
- † ὁ ἐν Ἀμερικῇ Νικόλαος
- † ὁ Ὀράντεα Σωφρόνιος
- † ὁ Στρεχαῖας καὶ Σεβερίνου Νικόδημος
- † ὁ Τουλσέας Βησσαρίων
- † ὁ Σαλάζης Πετρώνιος

- † ὁ ἐν Οὐγγαρία Σιλουανός
- † ὁ ἐν Ἰταλία Σιλουανός
- † ὁ ἐν Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία Τιμόθεος
- † ὁ ἐν Βορείῳ Εὐρώπῃ Μακάριος
- † ὁ Πλοεστίου Βαρλαάμ, Βοηθός παρὰ τῷ Πατριάρχει
- † ὁ Λοβιστέου Αἰμιλιανός, Βοηθός παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ριμνικίου
- † ὁ Βικίνης Ἰωάννης Κασσιανός, Βοηθός παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ ἐν Ἀμερικῇ

Ἀντιπροσωπεία Ἐκκλησίας Κύπρου

- † ὁ Πάφου Γεώργιος
- † ὁ Κιτίου Χρυσόστομος
- † ὁ Κυρηνείας Χρυσόστομος
- † ὁ Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος
- † ὁ Μόρφου Νεόφυτος
- † ὁ Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου Βασίλειος
- † ὁ Κύκκου καὶ Τηλλυρίας Νικηφόρος
- † ὁ Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς Ἡσαΐας
- † ὁ Τριμυθοῦντος καὶ Λευκάρων Βαρνάβας
- † ὁ Καρπασίας Χριστοφόρος
- † ὁ Ἀρσινόης Νεκτάριος
- † ὁ Ἀμαθοῦντος Νικόλαος
- † ὁ Λήδρας Ἐπιφάνιος
- † ὁ Χύτρων Λεόντιος
- † ὁ Νεαπόλεως Πορφύριος
- † ὁ Μεσαορίας Γρηγόριος

Ἀντιπροσωπεία Ἐκκλησίας Ἑλλάδος

- † ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
- † ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
- † ὁ Ἠλείας Γερμανός

- † ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Ἀλέξανδρος
- † ὁ Ἄρτης Ἰγνάτιος
- † ὁ Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος καὶ Σουφλίου Δαμασκηνός
- † ὁ Νικαίας Ἀλέξιος
- † ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου Ἱερόθεος
- † ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εὐσέβιος
- † ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ
- † ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Ἰγνάτιος
- † ὁ Κασσανδρείας Νικόδημος
- † ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἐφραίμ
- † ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Θεολόγος
- † ὁ Σιδηροκάστρου Μακάριος
- † ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἄνθιμος
- † ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Βαρνάβας
- † ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος
- † ὁ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρούπολεως Ἀθηναγόρας
- † ὁ Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης Ἰωάννης
- † ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Γαβριήλ
- † ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Χρυσόστομος
- † ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου Θεόκλητος

Ἀντιπροσωπία Ἐκκλησίας Πολωνίας

- † ὁ Λούτζ καὶ Πόζναν Σίμων
- † ὁ Λούμπλιν καὶ Χέλμ Ἄβελ
- † ὁ Μπιαλύστοκ καὶ Γκντάνσκ Ἰάκωβος
- † ὁ Σιεμιατίσε Γεώργιος
- † ὁ Γκορλίσε Παῖσιος

Ἀντιπροσωπία Ἐκκλησίας Ἀλβανίας

- † ὁ Κορυτσᾶς Ἰωάννης

† ὁ Ἀργυροκάστρου Δημήτριος

† ὁ Ἀπολλωνίας καὶ Φίερ Νικόλαος

† ὁ Ἐλμπασάν Ἀντώνιος

† ὁ Ἀμαντίας Ναθαναήλ

† ὁ Βύλιδος Ἴστιος

Ἀντιπροσωπεία Ἐκκλησίας Τσεχίας καὶ Σλοβακίας

† ὁ Πράγας Μιχαήλ

† ὁ Σούμπερκ Ἰσαΐας